

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 28.01.1982, sp. zn. 5 Cz 1/82, ECLI:CZ:NS:1982:5.CZ.1.1982.1

Číslo: 10/1984

Právní věta: Ak mal pracovník pred vznikom škody z pracovného úrazu alebo z choroby z povolania priemerný zárobok vyšší než 2500 Kčs, je súd povinný zaoberať sa otázkou obmedzenia výšky náhradnej škody a posúdiť návrhom uplatnený nárok aj z toho hľadiska, či škoda bola spôsobená úmyselne alebo výhradne organizáciou porušením predpisom na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, lebo v takých prípadoch obmedzenie výšky náhrady škody neplatí (§ 195 ods. 2 Zák. práce).

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 28.01.1982

Spisová značka: 5 Cz 1/82

Číslo rozhodnutí: 10

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Náhrada škody v pracovním právu, Nemoc z povolání, Pracovní úraz

Předpisy: 65/1965 Sb. § 190

§ 195

§ 275 121/1975 Sb. § 31 99/1963 Sb. § 5

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobca uplatnil žalobou proti žalovanej organizácii nárok na náhradu škody, ktorá mu vznikla chorobou z povolania (silikózou), lebo žalovaná organizácia mu uhradila len časť škody.

Okresný súd v Spišskej Novej Vsi žalobe vyhovel, zaviazal žalovanú organizáciu zaplatiť žalobcovi 6422 Kčs a od 1. 4. 1979 platiť stratu na zárobku mesačne v sume 211 Kčs. Vychádzal z toho, že priemerný zárobok žalobcu bol za rok 1978 2818 Kčs, a že sa žalobca stal úplne invalidným následkom choroby z povolania a že mu bol od 1. 2. 1979 priznaný plný invalidný dôchodok 2448 Kčs. Preto do sumy 2500 Kčs priznal žalobcovi stratu na zárobku 52 Kčs a polovicu zo sumy prevyšujúcej 2500 Kčs, teda 159 Kčs.

Najvyšší súd SSR rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR, tak, že týmto rozsudkom, ktorý sa stal právoplatný, bol porušený zákon.

Z odôvodnenia:

Žalobca uplatnil žalobou okrem iného aj náhradu za stratu na zárobku, lebo žalovaná organizácia mu túto náhradu po ustálení úplnej invalidity pre chorobu z povolania od 1. 2. 1979 nevyplácala.

Rozsah náhrady straty na zárobku po skončení práceschopnosti alebo pri uznaní úplnej invalidity upravuje ustanovenie § 195 Zák. práce. Podľa § 195 ods. 2 Zák. práce je náhrada za stratu na zárobku spolu so zárobkom postihnutého pracovníka a s prípadným invalidným alebo čiastočným invalidným dôchodkom poskytovaným pri pracovnom úraze (§ 31 zákona č. 121/1975 Zb.) limitovaná sumou 2500 Kčs mesačne a u tých pracovníkov, ktorých priemerný zárobok pred vznikom škody bol vyšší, ešte 50 rozdielom medzi skutočným priemerným zárobkom a sumou 2500 Kčs. Toto obmedzenie však neplatí, ak bola škoda spôsobená úmyselne, alebo ak ju spôsobila výhradne organizácia porušením predpisov o zaistení bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. V prípade, že postihnutý pracovník pred vznikom škody dosahoval priemerný zárobok vyšší než 2500 Kčs vyplýva pre súd povinnosť zisťovať, či škodu nespôsobila výhradne organizácia porušením predpisov o zaistení bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci; v takom prípade má totiž pracovník nárok na celý nekrátený rozdiel medzi priemerným zárobkom pred vznikom škody a jeho neskorším príjmom. Tieto skutočnosti treba zisťovať i v prípade, že pracovník uplatňuje nárok na náhradu škody spôsobenej chorobou z povolania. Pre odškodňovanie choroby z povolania platí rovnaká úprava ako pre odškodnenie pracovného úrazu, aj keď zodpovednosť za škodu spôsobenú chorobou z povolania je zákonom (§ 190 ods. 2, veta prvá, Zák. práce) upravená odchylné.

Zákonník práce 1) nevymedzuje okruh chorôb z povolania. V tomto smere odkazuje na predpisy o sociálnom zabezpečení (príloha vyhlášky č. 128/1975 Zb., ktorou sa vykonáva zákon č. 121/1975 o sociálnom zabezpečení). Podľa ustanovenia § 190 ods. 2 Zák. práce sú chorobami z povolania choroby uvedené v citovanej vyhláške, ak vznikli za podmienok tam uvedených. Z toho teda vyplýva, že ide o objektívne podmienky dané v organizáciách (napr. druhom ich výroby, vybavenia pracovísk, spôsobu spracovania, dopravou škodlivín a pod.), na ktoré organizácia spravidla nemá vplyv. To však neznamená, že organizácia aj za týchto podmienok nemá povinnosť dodržiavať všetky predpisy o zaistení bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ako aj robiť na ochranu zdravia pracovníkov také opatrenia a zavádzať v súčasnosti známe zlepšenia, ktorými by sa zabránilo alebo obmedzilo vyskytovanie chorôb z povolania. Preto aj v tomto prípade bolo treba zisťovať, či škodu žalobcovi nespôsobila výhradne organizácia porušením predpisov o zaistení bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Súd prvého stupňa sa v prejednávanej veci z uvádzaných hľadísk uplatneným nárokom žalobcu nezaoberal. Zo skutkových okolností, ktoré považoval za preukázané, nemohol súd bez ďalšieho dokazovania (vrátane znaleckého dokazovania) urobiť záver, že žalobcovi patrí iba 50 rozdielu medzi priemerným zárobkom pred vznikom škody a sumou 2500 Kčs.

Súd takisto neumožnil žalobcovi v konaní upraviť návrh smerujúci nepochybne k uspokojeniu náhrady škody z choroby z povolania spôsobom zodpovedajúcim príslušným zákonným ustanoveniam. Bolo povinnosťou súdu zachovať postup podľa ustanovenia § 5 O. s. p., aby žalobca neutrpel na svojich právach ujmu; ide totiž o záujem spoločnosti, aby sa postihnutému pracovníkovi dostalo všetko, čo mu podľa zákona patrí.

Okrem toho z obsahu súdneho spisu ani z rozhodnutia nebolo možno zistiť, ako súd určil výšku priemerného zárobku pred vznikom škody a či potvrdenie o zárobku, obsah ktorého v zápisnici súd nekonštatoval, bol dostačujúcim podkladom pre výpočet priemerného zárobku (§ 275 Zák. práce a predpisy ho vykonávajúce). Aj za predpokladu, že súd po doplnení dokazovania dospeje k rovnakému záveru, že žalobcovi patrí iba 50 rozdielu medzi priemerným zárobkom a sumou 2500 Kčs, nie sú pre úvahu o správnosti výšky priznanej renty zatiaľ v spise dostatočné podklady.

Z uvedeného vyplýva, že v tomto prípade pred rozhodnutím súdu nebol riadne zistený skutočný stav

veci, čo mohlo mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej. Preto súd prvého stupňa porušil svojím postupom v konaní a svojím rozhodnutím zákon v ustanoveniach § 5, § 6, § 120 ods. 1, § 153 ods. 1 a § 132 O. s. p. v súvislosti s ustanovením § 195 ods. 2 Zák. práce.

1) zákon č. 65/1965 Zb. (ktorého úplné znenie so zmenami a doplnkami bolo vyhlásené pod č. 55/1975 Zb.)